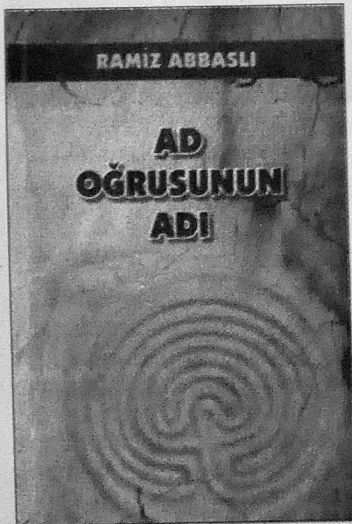

“Ad oğrusunun adı” haqqında mülahizə

Azərbaycanın qədim tarixindən bir çox maraqlı faktlar məxəzlərdə, arxivlərdə və ya saxlanılarda ya “gizlənilib”, ya da qəsdən gizlədilib. Xalqımız və tariximiz üçün bu son dərəcə qiymətli məlumatları illərlə axtarıb, tapmaq, onları inci kimi ipə-sapa düzmək, kitab şəklində ərşəyə gətirmək yazıçı Ramiz Abbaslının qismətinə düşüb.

Ramiz Abbaslının “Elm və təhsil” nəşriyyatında çapdan çıxmış “Ad oğrusunun adı” tarixi əsərində mənfur qonşularımız olan ermənilərin özgəsinə məxsus torpaqlara, mədəniyyətə, ədəbiyyata, incəsənətə, dağlara, çaylara, göllərə, dənizlərə, ümumiyyətlə, hər şeyə sahib çıxmaq kimi iyrenc cəhdləri açılıb göstərilmişdir.

Yazıçı təkzibolunmaz faktlarla, qədim salnameçilərin, tarixçi alimlərin və sairələrin əsərlərinə istinadən, o cümlədən erməni mütəfəkkirlərinin etiraflarına əsasən sübut edir ki, müxtəlif ərazilərdə səpələnmiş halda ayrı-ayrı xalqların qoltuğu altında əsrlərlə yaşayan ermənilər demək olar ki, köçəri heyat sürmüş, ancaq heç vaxt dövlət qura bilməmişlər. Ən nəqis əməlləri özündə cəmləşdirən ermənilər nə qədər namərd planlar hazırlasalar da, onlara dəstək verən olmamış, sərsəm ideya ayaq tutmamışdır.

Yazıçı Ramiz Abbaslı göstərir ki, yalnız XVIII əsrdə rus çarı I Pyotru şirnikləndirib ələ alan ermənilər sərsəm ideyalarını gerçəkləşdirməyə imkan tapdılar. Riyakar planlar, ağ yalanlar ayaq tutub yeriməyə başladı, Azərbaycan torpaqlarının işğalının əsası qoyuldu. Rus çarlarının və sonralar bolşevik rəhbərlərinin himayəsi ilə ermənilər xarici ölkələrdən köçürülüb Azərbaycanın qərbinə və Qarabağ ərazisinə yerləşdirildilər. Ayaqlarına yer eləyən ermənilər xarici himayəçilərindən hər cür dəstək alaraq tarixdə ilk dəfə dövlət qurmağa nail oldular, paytaxtı da Azərbaycanın İrəvan şəhəri oldu. Ermənilər Azərbaycan xalqına və dövlətinə minnətdarlıq əvəzinə, olma-

zın bəla və müsibətlərini gətirdilər. Halbuki, tanınmış erməni mütəfəkkirləri və tarixçiləri açıq etiraf ediblər ki, hərəgah biz türklərin deyil, başqa dövlətlərin ərazisində məskunlaşmış olsaydıq, erməni adı yalnız tarixin səhifələrində qalardı. Burada böyük həqiqət var. Əlbəttə, xaini heç kəs bağışlayıb ocağının başına çıxarmaz.

Müəllif qeyd edir ki, türk padşahları erməniləri heç vaxt saya almamış və onlara əhəmiyyət verməmişlər. Biganəlik, düşmənin xəyanətlərini bağışlamaq, dəfələrlə vurulan zərbələrdən nəticə çıxarmamaq sonda onlara baha başa gəlmişdir.

“Ad oğrusunun adı” kitabında ermənilərin türklərə, o cümlədən azərbaycanlılara min illər boyu düşmən kəsilmələri faktlarla açılır. Müəllif xalqına onu dəfələrlə arxadan zərbə vuran qart düşməni tanıdır. Tarixi xalqına açmaq ən böyük xidmətdir. Geniş oxucu kütləsi üçün yazılmış bu kitab zəngindir və ali məktəb tələbələri üçün də qiymətli dərs vəsaiti kimi istifadə olunsaydı yaxşı olardı. Çapdan çıxdığı ilk gündən sürətlə yayılan “Ad oğrusunun adı” oxucular tərəfindən razılıqla qarşılanıb.

Ramiz Abbaslıya yeni-yeni yaradıcılıq uğurları arzularınq və ondan sanballı əsərlər gözləyirik.

Rəhilə MİSİRANLI.